

Fejér Megyei Kormányhivatal

Ügyszám: FE/02/1025-2/2017.
Ügyintéző: Dr. Faddi Tímea
Telefon: 22/526-906

Tárgy: tájékoztatás
Hivatkozás: B/2014/2017.

Dr. Horváth Zsolt Jegyző Úr
Baracsi Közös Önkormányzati Hivatal

Baracs
Táncsics u. 27.
2427

Tisztelt Jegyző Úr!

A Fejér Megyei Kormányhivatalnak címzett – hivatkozott számú – megkeresésében szakmai állásfoglalásomat kérte az alábbi kérdések vonatkozásában:

1. Lehet-e helyi közút használatáért útdíjat, behajtási engedély kiadásáért díjat a helyi önkormányzat rendeletében megállapítani?
2. A jelzőtáblával elrendelt össztömeg-korlátozást meghaladó járművek úthasználatáért szedhető-e díj, továbbá alkalmazható-e „*a meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közlekedéséről*” szóló 13/2010. (X.5.) NFM rendelet?

A „Magyarország helyi önkormányzatairól” szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény – Mötv. – 133. § (3) bekezdése értelmében:

„133. § (3) A kormányhivatal szakmai segítséget nyújt az érintett részére az általa alkalmazandó jogszabályok tartalmával összefüggésben az érintett jogszerű működése céljából.”

Fentiekre tekintettel Jegyző Urat az alábbiakról tájékoztatom:

1. Lehet-e helyi közút használatáért útdíjat, behajtási engedély kiadásáért díjat a helyi önkormányzat rendeletében megállapítani?

„A közúti közlekedésről” szóló 1988. évi I. törvény – Kkt. – 3. § (1) bekezdése értelmében **a közút** – legyen az országos közút, vagy helyi közút – **közlekedési célú igénybevétele közszolgáltatás**, melynek értelmében *„a közúti közlekedésben mindenkinek joga van részt venni; a közutat és a közforgalom elől el nem zárt magánutat közlekedés céljából gyalogosként vagy - meghatározott feltételek teljesítése esetén - járművezetőként bárki igénybe veheti.”*

Az Mötv. 13. § (1) bekezdésének 2. pontja értelmében

„13. § (1) A helyi közúgyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

(...)

2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);”

A helyi közút használatának biztosítása – mint kötelezően ellátandó közfeladat –, a helyi önkormányzat feladata. Ezzel összefüggésben Kkt. 46. § (1) bekezdésének a) pontja jelöli ki a helyi önkormányzat képviselő-testületét a helyi közutak kezelőjének. A közút kezelésével járó egyes feladatokat szintén a Kkt. határozza meg a közút kezelője számára.

Az Möt. 6. § c) pontja értelmében:

„6. § A helyi önkormányzat feladatai ellátása során:

(...)

c) egyes közszolgáltatások igénybevételét - törvény felhatalmazása alapján - rendeletében feltételekhez kötheti.”

A helyi önkormányzat az egyes közszolgáltatások részletszabályai vonatkozásában az Möt. rendelkezései szerint csak akkor alkothat tehát rendeletet, ha erre törvény felhatalmazza. A helyi közút közlekedési célú használatának, mint közszolgáltatásnak a tartalmát a Kkt. szabályozza, ugyanakkor felhatalmazást a helyi önkormányzat számára rendeletalkotásra csak a várakozási területek igénybevételére vonatkozó részletszabályok kidolgozására biztosít az alábbiak szerint:

„48. § (5) Felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete - fővárosban a fővárosi közgyűlés - hogy rendeletben állapítsa meg a várakozási területek tekintetében

a) az egyes díjköteles várakozási területeket, valamint azok kategóriáját,

b) várakozási területenként vagy kategóriánként a díjköteles várakozási időszakot,

c) a fizetendő várakozási díj mértékét,

d) a díjköteles várakozás megengedett leghosszabb időtartamát,

e) a díjfizetés alól mentesítettek, valamint a kedvezményes várakozásra jogosultak körét, a kedvezményes várakozási díj mértékét, azzal, hogy a kedvezményes várakozásra jogosultak körének bővítésére a kerületi képviselő-testület jogosult.”

A Kkt. tehát nem ad felhatalmazást a helyi önkormányzat képviselő-testületének arra, hogy helyi közút használatáért útdíjat illetőleg behajtási engedély kiadásáért díjat állapítson meg.

A hiányzó felhatalmazás azonban egyben azt is jelenti, hogy ebben a tárgyban eredeti jogalkotói hatáskör felhívásának sem lehet helye, melynek indoka az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében keresendő.

Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése szerint ugyanis:

„32. cikk (2) Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.”

Az Alaptörvény idézett rendelkezése alapján a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, vagy törvényben kapott felhatalmazás alapján alkothat rendeletet. A törvényhozással már foglalt szabályozási tárgyban az önkormányzat felhatalmazás nélkül nyilvánvalóan nem szabályozhat [Köf.5.012/2017/6].

A fenti okfejtést támasztja alá a Kúria – Jegyző Úr által is idézett – Köf.5.014/2012/8. számú határozata.

2. A jelzőtáblával elrendelt össztömeg-korlátozást meghaladó járművek úthasználatáért szedhető-e díj, továbbá alkalmazható-e „a meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közlekedéséről” szóló 13/2010. (X.5.) NFM rendelet?

A jelzőtáblával elrendelt össztömeg-korlátozást meghaladó járművek úthasználatáért a helyi önkormányzat „a meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közlekedéséről” szóló 13/2010. (X.5.) NFM rendelet – NFM rendelet – alapján jogosult díjat szedni.

Az NFM rendelet 1. § (1) bekezdésének rendelkezése értelmében az NFM rendelet hatálya „közúton és közforgalom elől el nem zárt magánúton közlekedő, a megengedett össztömeget, illetve a megengedett legnagyobb tengelyterhelést meghaladó, a túlméretes, a lánctalpas, továbbá a jelzőtáblával elrendelt össztömeg-korlátozást meghaladó járműre és járműszerelvényre” terjed ki.

Az NFM rendelet 3. § (1)-(2) bekezdései szerint:

„3. § (1) Az 1. § (1) bekezdésében meghatározott járművek közlekedéséhez közútkezelői hozzájárulás szükséges.

(2) A közútkezelői hozzájárulást

a) országos közút esetén a Magyar Közút Nonprofit Zrt. - amennyiben nem a Magyar Közút Nonprofit Zrt. az országos közút kezelője - az érintett közútkezelő előzetes hozzájárulásával,

b) helyi közút esetén annak kezelője, vagy

c) közforgalom elől el nem zárt magánút esetén annak tulajdonosa adja meg.”

Amint korábban már arról szó volt, a helyi közút kezelője a helyi önkormányzat képviselő-testülete, így helyi közutak esetében a közútkezelői hozzájárulás kiadására is a helyi önkormányzat képviselő-testülete jogosult az NFM rendelet 3. § (2) bekezdésének b) pontja szerint.

Az NFM rendelet rendelkezik arról is, hogy a megengedett össztömeget, illetve a megengedett legnagyobb tengelyterhelést meghaladó járművek közlekedése esetén díjat kell fizetni a közútkezelői hozzájárulás kiadására jogosult közútkezelő részére, mely két részből tevődik össze, eljárási díjból [4. § (2) bekezdés] és túlsúlydíjból [6. § (1) bekezdés]. **Helyi közútra vonatkozó közútkezelői hozzájárulás kiadása esetén a helyi önkormányzatot, mint a helyi közút kezelőjét illetik meg e díjak.**

E ponton azonban említést érdemel az NFM rendelet 3. § (3) bekezdését, amely szerint:

„3. § (3) Ha a jármű közlekedése több útkezelő által kezelt utat érint, a közútkezelői hozzájárulást országos közutat

a) érintő közlekedés esetén a Magyar Közút Nonprofit Zrt., vagy

b) nem érintő közlekedés esetén az indulás helye szerinti út kezelője vagy tulajdonosa az érintett útkezelő előzetes hozzájárulása alapján adja meg.”

A közútkezelői hozzájárulást országos közút használata alkalmával a Magyar Közút Nonprofit Zrt., míg **kizárólag helyi közút használatakor a közút kezelője adja ki.** Amennyiben országos és helyi közutat is érint az útvonal, akkor csak a Magyar Közút Nonprofit Zrt. hozzájárulása szükséges. Ha több közútkezelő útvonalán történik az áthaladás, de országos közutat nem érint, akkor a kiindulás helye szerinti út kezelője vagy tulajdonosa adja ki a hozzájárulást.

Tájékoztatom, hogy az Alkotmánybíróság határozata értelmében szakmai álláspontom kötelező jogi erővel nem rendelkező tájékoztatásnak minősül, arra bíróság vagy más hatóság előtt hivatkozni nem lehet.

Székesfehérvár, 2017. június „28”

Tisztelettel:

Dr. Simon László
kormány megbízott